S. LADIGIENĖ

O. LABANAUSKAITĖ

PIRMOSIOS "MOTERS" REDAKTORĖS S. LADIGIENĖS PRISIMINIMAI

(Santrauka iš "Moters" Nr. 7-8 1940 m.)

"Tada tebebuvo pats įkarštis laisvės kovų. Jaunutė mūsų valstybė kūrėsi iš po karo griūvėsių, susikūrė tuo metu ir "Moteris". Nors L. K. M. D-jos kongresas nutarė leisti laikraštį 1919 m., bet spausdinti tegalėjome pradėti tik 1920 m. — stigo popieriaus, stigo raidžių. Kaune spaustuvių buvo nedaug, o ir tos buvo apkrautos darbu, todėl ir teko pasiekti Vilnių, į kurį atvykau 1920 m. rugsėjo mėn. 14 d. spausdinti "Moterį". Darbą atliko greit "Žaibo" spaustuvėje (Didžiojoje g-vė 12 nr.), kurios vedėju buvo p. Zaviša. Spalių mėn. 9 d. iš Vilniaus išėjo paskutinis traukinys į Kauną, tuo traukiniu ir aš išvažiavau iš Vilniaus. Dalis "Moters" egzempliorių jau buvo pasiųsta į Kauną, o kitus atsiuntė vėliau per Latviją. Pirmojo "Moters" numerio atspausdinome 3000 egz. Spaustuvei sumokėta 3.308 auksinai. Vardą laikraščiui rinko daugelis žmonių, jų tarpe buvo rašytojai Liudas Gira, Kazys Binkis, Faustas Kirša . . .

"Moters" žurnalą, pradėtą leisti 1920 metais Vilniuje, redagavo sekančios redaktorės: S. Ladigienė redagavo nuo 1920 iki 1921 Nr. 2 (du numerius); M. Ruškytės vadovaujama redakcinė komisija — nuo 1921 m. Nr. 3 iki 1922 m. Nr. 1; M. Galdikienė — nuo 1922 m. Nr. 2 iki 1925 m.; O. Labanauskaitė — nuo 1925 iki 1926 m.; M. Galdikienė — nuo 1927 iki 1931 m.; O. Gaigalaitė-Beleckienė — nuo 1931 iki 1933 m.; E. Starkienė — vyr. redaktorė ir O. Jonkaitienė-Gratkauskienė ats. red. — nuo 1933 iki 1936 m.; J. Drungaitė — nuo 1936 iki 1937 m.; R. Petrušauskienė (Petronienė) — nuo 1938 iki 1939 m.; E. Starkienė — nuo 1939 iki 1940 m.; J. Drungaitė — 1940 m.

Pirmojo viršelio piešinys dail. A. Galdiko. Žurnalo laužymą prižiūrėjo pačios redaktorės.

"Moters" žurnalo administratorės buvo: Birutė Čižauskaitė-Stanaitienė, Zosė Rimkutė-Cirtautienė ir Kazlauskienė. Prie žurnalo sėkmingo platinimo prisidėjo L. K. M. D-jos centro valdyba, instruktorės ir d-jos reikalų vedėjos. Pažymėtina D-jos sekretorė Apolonija Sereikytė — Sesuo Marija Augusta turinti didelius organizacinius sugebėjimus, jos pastangomis "Moters" žurnalo tiražas pasiekė 25.000 (iki 1933 metų buvo leidžiama apie 3000 egz., 1937 m. — 15.500 egz., 1940 m. iki 25.000).

Antanina Čeilytkaitė - Žagrakalienė (dešinėje), ilgus metus talkino "Moters" redaktorėms.

Rašytoja Bronė Buivydaitė — Tyrų Duktė (kairėje), bendradarbiavo "Moters" žurnale nuo 1920 metų.

"MOTERIS"

(SUKAKTIES PROGA SVEIKINANT)

BIRUTĖ VYTIENĖ

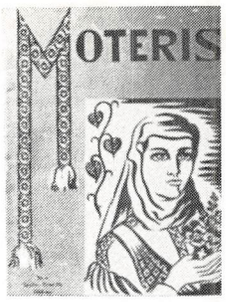

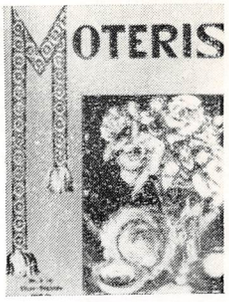

H. Žmuidzinienė, viršeliai nuo 1955 iki 1957 m.

Graži Tu ir įdomi,
išpuošta ir daili,
pavasarį ar žiemą
ar metų vidury!

Tavęs nekantriai laukiu,
nes man visad brangi
Tu ateini kaip feja,
be garso man kalbi.

Tu primeni tėvynę,
tolyj už vandenų,
gimtųjų žodžių pynę
aš širdimi geriu.

Tu tiek daug man palieki
brangiųjų dovanų:
protingų patarimų,
gražių, mielų vaizdų.

Dėkinga Tau už viską,
kartoja vis širdis:
ilgai, ilgai gyvuoki
garbinga "Moteris"

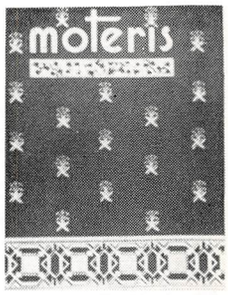

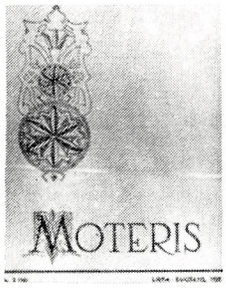

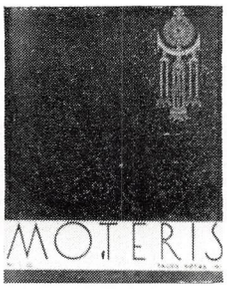

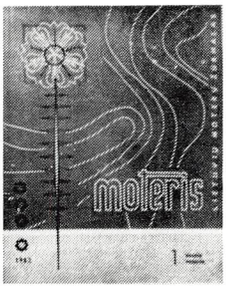

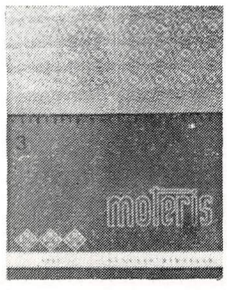

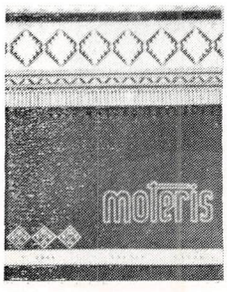

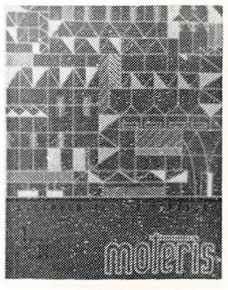

Nora Kulpavičienė, viršeliai nuo 1957 iki 1970 m.